

Lieneke Dijkzeul *Een bezem in het fietsenrek*

Toelichting voor de docent(e)

Groep 5 en 6

Lesduur: 30 minuten

Lesdoel: • leesbevordering
• de kinderen worden zich bewust van het thema van het boek, zonder dat dit hun met zoveel woorden wordt verteld

A Introductie

Voorbereiding: de leerkracht zorgt dat er een aantal exemplaren van postordercatalogi (Otto, Wehkamp) aanwezig zijn of vraagt leerlingen daarvoor te zorgen. Daarnaast zijn scharen, lijm en papier nodig.

U laat het boek zien en vertelt iets over de schrijfster. Vervolgens leest u fragment 1 voor: bladzijde 9 ‘Het was vuil en vochtig, de bladzijden krulden en kleefden aan elkaar’ t/m bladzijde 15 ‘Toen ging ze op de bank zitten en wachtte tot ze gelukkig werd.’ Alvorens het fragment voor te lezen, vertelt u wat eraan voorafging: de heks Marijn loopt door haar bos en struikelt over een boek. Daarna deelt u het kopieerblad uit en zorgt u dat iedereen in de catalogi kan kijken.

B Uitvoering

De kinderen gaan in groepjes van vier met het kopieerblad aan het werk. Na afloop bespreekt u de antwoorden met de kinderen. Behalve het kopieerblad hebben de kinderen ook een kopie van fragment 1 nodig. Schrijf alle voorwerpen die Marijn besteld heeft op het bord. Nu gaat u bekijken of de kinderen gelijk hadden.

C Afronding

Vraag de kinderen hun eigen geplakte lijst voor zich te nemen. U leest fragment 2 voor: bladzijde 16 ‘Het lukte niet meteen’ t/m bladzijde 23 ‘en plotseling merkte ze dat ze van het tochtje genoot.’ Terwijl u het fragment voorleest, kijken de kinderen hun eigen lijst na. Van elk voorwerp horen ze nu of Marijn er wat aan heeft. In een andere kleur schrijven ze dat bij het plaatje.

Loop nu samen met de kinderen de lijst op het bord na. Sluit af met een kort klassengesprek over de vraag wat Lieneke Dijkzeul van postordercatalogi vindt en wat de kinderen er zelf van vinden. Wanneer u meer tijd aan het boek wilt besteden kunt u gebruikmaken van de keuzeverwerking. Die kunt u direct aan de les koppelen, of op een ander moment in de week laten terugkomen.

D Keuzeverwerking

Voor deze keuzeverwerking moet het hele boek gelezen of voorgelezen zijn. Laat de kinderen de volgende vragen en opdrachten maken.

Marijn komt tot de conclusie dat ze het gelukkigst is in haar eigen bos. Stel je voor dat ze toch iets geleerd heeft van haar bezoek aan de mensenwereld en een postorderbedrijfje voor heksen begint.

Maak in groepjes van vier een paar bladzijden uit de catalogus van Marijns postorderbedrijf. Neem de catalogus van een echt postorderbedrijf als voorbeeld.

- 1 Maak eerst een lijst van alle voorwerpen die in de catalogus kunnen voorkomen.
- 2 Maak van al die voorwerpen tekeningen. Je mag ook knippen en plakken. Plak de door jullie afgebeelde voorwerpen op een bladzijde. Bedenk dat op één bladzijde meer van dezelfde voorwerpen voorkomen. Er zijn bijvoorbeeld verschillende soorten bezemstelen: goedkope, dure, snelle, degelijke, enzovoort. Laat ook ruimte open voor de tekst.
- 3 Bedenk bij alle voorwerpen prijzen en een goede aanbiedingstekst.

Bijvoorbeeld:

Bezemsteel type c234 Stok van kersenhout met berken veeggedeelte. Is afwasbaar. In verschillende maten verkrijgbaar.

<u>Maat</u>	<u>Prijs</u>
<i>Small</i>	<i>33 paddenpoten</i>
<i>Medium</i>	<i>43 paddenpoten</i>
<i>Large</i>	<i>53 paddenpoten</i>

- 4 Werk de teksten netjes uit en plak ze bij de voorwerpen.

Organiseer tenslotte een tentoonstelling van de gemaakte catalogi in uw klas. Zorg dat alle kinderen de tijd krijgen om elkaars catalogus te bekijken.

Andere boeken over heksen

Marc de Bel, *De witte heksennacht*
Roald Dahl, *De heksen*
Lieneke Dijkzeul, *Een bezem in het fietsenrek*
Monica Furlong, *Juniper*
Monica Furlong, *Heksenkind*
Leonie Kooiker, *De heksensteen*
Hanna Kraan, *Verhalen van de boze heks*
Hanna Kraan, *De boze heks is weer bezig!*
Hanna Kraan, *Bloemen voor de boze heks*
Hanna Kraan, *Toveren met de boze heks*
Paul van Loon, *Foeksia de mini-heks*
Francine Oomen, *De computerheks*
Francine Oomen, *De computerheks in de sneeuw*
Otfried Preussler, *De kleine heks*
Nanda Roep, *Heksenliefde*
Els Rooijers, *Ruilen met de heks*
Annie M.G. Schmidt, *Heksen enzo*
Mary Schoon, *Heksenstreken*

Over Lieneke Dijkzeul

Lieneke Dijkzeul werd in 1950 in Sneek (Friesland) geboren. Als kleuter had ze maar één wens: leren lezen, want dan hoefde je je nooit meer te vervelen! Haar toekomstwens was óf schrijfster óf paukeniste worden. Het eerste leek haar het makkelijkste, want ‘je schreef gewoon op wat je dacht en voelde’.

Uiteindelijk heeft Lieneke de pauken maar gelaten voor wat ze waren en heeft ze zich op het schrijven gestort, nadat ze eerst verschillende baantjes had gehad, o.m. als secretaresse, psychologisch assistente en medewerkster op Schiphol.

Na de geboorte van haar dochter Inger raakte ze opnieuw in de ban van kinderverhalen en kinderpoëzie. De ‘schrijfkriebel’ van vroeger kwam terug en in 1987 begon ze met het schrijven van korte verhalen. Ze werden gepubliceerd in *Bobo*, *Okki*, *Taptoe*, *Margriet* en *Donald Duck*. Uitgeverij Zwijsen merkte de verhalen in *Bobo* op en vroeg Lieneke een verhaal te schrijven voor hun serie boeken die speciaal voor het leesonderwijs zijn bedoeld. In 1990 debuteerde ze bij Lemniscaat met het jeugdboek *Hou je taai!*.

Vaak is een kleine gebeurtenis voor Lieneke al voldoende aanleiding voor een heel boek. De rest verzint ze er zelf omheen. Het liefst schrijft ze ’s avonds of ’s nachts als het helemaal stil is, dan kan ze zich het best concentreren. Het schrijven gaat meestal vrij vlot. Het meeste werk is het bijschaven naderhand. Dat gaat soms heel ver; over een woord of een zin kan ze een hele poos lopen piekeren.

Lieneke Dijkzeul houdt zelf erg van lezen. Ze leest veel, vooral jeugdboeken. De boeken van Annie M.G. Schmidt, Astrid Lindgren, Roald Dahl en Guus Kuijer behoren tot haar favorieten. Naast boeken speelt muziek een belangrijke rol in haar leven. Haar moeder bracht haar in aanraking met klassieke muziek; thuis stond er altijd wel een plaat op of was de radio afgestemd op de klassieke zender. Die liefde voor muziek is ook terug te vinden in Lienekes boeken. In *De tweede viool* speelt een viool een grote rol en is de kat van één van de hoofdpersonen vernoemd naar de beroemde componist Paganini.

Hoewel Lieneke Dijkzeul niet van boeken houdt waarin de moraal er al te dik bovenop ligt, wil ze met haar boeken wel wat zeggen. Ze wil de lezer laten zien hoe belangrijk vriendschap is; mensen moeten voor elkaar openstaan zonder dat ze zich laten beïnvloeden door andermans uiterlijk of bezit. Die ‘boodschap’ verstopt ze het liefst in een spannend verhaal – humor speelt daarbij vaak een belangrijke rol.

De boeken van Lieneke Dijkzeul zijn populair bij kinderen en zijn enkele malen getipt door de Kinderjury.

Boeken van Lieneke Dijkzeul

Hou je taai! (1990)

De tweede viool (1991)

Getipt door de Nederlandse Kinderjury 1992

Een muis met klauwen (1993)

Getipt door de Nederlandse Kinderjury 1994

Een bezem in het fietsenrek (1994)

Kortsluiting (1996)

Getipt door de Nederlandse Kinderjury 1997 en door de Jonge Jury 1997

Bevroren tijd (1998)

Eiland in de wind (2001)

Kopieerblad

Lieneke Dijkzeul
Een bezem in het fietsenrek

Maak nu de volgende vragen en opdrachten.

In het fragment staat een lijstje van alles wat Marijn besteld heeft.

- 1 Zoek bij alles een plaatje in de gidsen die op tafel liggen.
- 2 Plak de plaatjes op een blad en schrijf naast elk plaatje of de heks Marijn er wat aan zal hebben. Laat een regel ruimte open, straks moet je er nog iets bij schrijven!

Beantwoord de volgende vragen:

- 3 In Marijns boek kijken alle mensen gelukkig. Is dat in jouw gids ook zo?
- 4 In de laatste zin staat 'en wachtte tot ze gelukkig werd.' Wat denk je, wordt Marijn nu gelukkig? Leg uit waarom je dat denkt.

De fragmenten

Fragment 1 – Een bezem in het fietsenrek

Het was vuil en vochtig, de bladzijden krulden en kleefden aan elkaar. Maar de letters op de voorkant waren nog duidelijk leesbaar.

POSTORDERBEDRIJF DE DUIF.

Marijn vergat haar sprokkelhout. Haar ogen puilden bijna uit haar hoofd. Een boek, een echt boek! Buiten haar eigen toverboek het eerste dat ze ooit had gezien. Ze krabbelde half-en-half overeind tot ze op haar knieën lag. Gebiologeerd staaarde ze naar het boek.

Niet aanraken, dacht ze. *Niet aanraken*. Het is een mensenboek, de storm moet het hebben meegevoerd.

Door de vorige heks was ze gewaarschuwd voor mensen. Nooit mee bemoeien, had die gezegd. Daar komt alleen maar narigheid van.

Marijn kneept huiverend haar ogen dicht. Misschien verbeeldde ze het zich maar. Of misschien, als ze een poosje wachtte, verdween het gewoon vanzelf. Ze bleef zitten, roerloos, met ingehouden adem. Tot ze het niet langer uithield. Ze gluurde door een kiertje.

Het lag er nog. De omslag straalde haar in heldere kleuren tegemoet. Rood, geel, blauw. Als het aan de buitenkant al zo mooi was, hoe moest het dan van *binnen* zijn?

Ze griste het boek van de grond en stopte het tussen haar kleren. Met stijve knieën stond ze op.

Ze zou het alleen maar meenemen. Niet er in kijken, o hemel nee, geen haar op haar hoofd die daaraan dacht. Wie weet wat er gebeuren zou. Maar ze kon het hier niet laten liggen; het hóorde niet in het bos. Zodra het droog was, gooide ze het in de haard.

Intussen gingen haar benen sneller en sneller over het pad, tot ze ten slotte buiten adem de hut inrolde.

Ze legde het boek voor de stookplaats op de grond. Haastig gooide ze een paar denneappels op het stervende vuur en blies om het weer aan te wakkeren. Ze voelde aan de kookpot. Het water was nog maar net warm genoeg.

Terwijl ze thee dronk, probeerde Marijn aan andere dingen te denken. Ze had honger, bijvoorbeeld. En ze had nog steeds geen hout. Het zou nog ruim een uur licht blijven; lang genoeg om nog wat te sprokkelen. Daarna zou ze een voedzame bouillon maken, met paddepoten en boswortel, precies wat ze nodig had. En daarna ging ze naar bed. Nu de storm voorbij was, zou ze eindelijk weer eens rustig kunnen slapen.

Met een beslist gebaar zette ze de mok neer en liep naar de deur. Ze keek niet naar het boek. Dat hoefde ook niet; als een kleurige vlek danste het aan de rand van haar gezichtsveld.

Die nacht stond het Vunzebos in het koude schijnsel van de maan. Het was windstil, geen blad bewoog, maar Marijn deed geen oog dicht. Ze woelde en draaide, ze vocht met het bultige kussen. Het moest de bouillon zijn; die lag haar als een steen op de maag. De volgende keer zou ze er een poot minder in doen. Voor de zoveelste maal draaide ze zich om.

De bezem, naast de deur, voelde haar onrust. Hij knisperde en knetterde. Uit alle hoeken van de hut leek gefluister te komen, waarschuwend, geheimzinnig. Langzaam, onwillig bijna, tilde Marijn haar hoofd op.

In het flakkerende licht van de vlammen was het boek mooier dan ooit. Het rood vuriger, het geel stralender, het blauw helderder.

Rillend en zwetend tegelijk gooide Marijn de dekens van zich af. Ze moest weten wat erin stond. Nu. Al was het het laatste wat ze deed.

Ze negeerde het geritsel van de bezem, sloot haar oren voor het dringende gefluister. Ze stapte in haar sloffen, greep het boek en trok haar stoel voor de haard.

Voor het eerst bekeek ze de letters op de buitenkant met meer aandacht. postorderbedrijf de duif. Was het een boek over duiven? Dan had ze zich voor niks zo druk gemaakt...

Heel even weifelde ze nog. Toen sloeg ze met bevende vingers de eerste bladzijde om en tuimelde regelrecht een droomwereld binnen. Een sprookje waarvan ze niet had geweten dat het bestond.

Het eerste daglicht sijpelde al door de kieren van de hut en de maan trok zich aarzelend terug achter de bomen, toen Marijn eindelijk het boek dichtsloeg.

Weer was het vuur bijna uit en het was ijzig koud in de hut, maar ze merkte het niet. Verstrooid wreef ze haar verkleumde handen over elkaar. Dus zó zagen mensen eruit...

Mooi waren ze, veel mooier dan ze zich ooit had kunnen voorstellen. En er waren zoveel verschillende soorten! Je had grote en kleine, blonde en donkere, dikke en dunne. Ze hadden stralende ogen, een gave huid en spierwitte tanden. Ze droegen kleurige kleren en woonden in prachtige huizen. En ze lachten allemaal.

Opeens lagen haar handen stil in haar schoot. Dàt was wat haar het meest getroffen had. Ze lachten allemaal. Dus ze moesten heel gelukkig zijn. Lachen deed je alleen als je gelukkig was. Hoe lang zou het geleden zijn dat ze zelf had gelachen?

Ze stond op en keek in de spiegel die aan de wand hing.

Een bos verschoten, rood, piekerig haar. Daaronder een paar lichtgroene ogen, een smalle, kromme neus, en dááronder...

Ze haakte haar vingers achter haar mondhoeken en trok haar lippen opzij. Het gezicht in de spiegel vertrok in een scheve grijns. Teleurgesteld liet ze los. Het léék er niet op.

Ze probeerde het nog een keer, trekkebekte tot haar wangen er zeer van deden, maar het resultaat bevredigde haar niet.

Ze ging weer zitten en sloeg opnieuw het boek open. Op alle pagina's glommen opgewekte gezichten haar tegemoet. Marijn schudde haar hoofd. Het was een raadsel.

Een tweede raadsel was, waarom heksen zo bang waren voor mensen. Die zagen er immers heel onschuldig uit? En als ze zo gelukkig waren, zouden ze geen kwaad doen. Wie gelukkig was, had daar geen behoefte aan.

Er moest een verklaring voor zijn.

Bladzij na bladzij bekeek ze weer de plaatjes. De eerste keer had ze teveel haast gehad om ook de teksten te lezen, maar nu nam ze die aandachtig door. Ze begreep er niet veel van.

Driesterren koelkast, inhoud 140 liter, met vriesvak, f 599,-. Wat betekende dat?

Of hier: luxe pannenset, voor elektrisch koken. Nu slechts f 189,-. Wat koken was, wist ze. Maar was elektrisch iets eetbaars?

Ze bladerde verder en stuitte op een plaatje van een man die bijna helemaal bloot was. Hij stond in het zand met alleen een soort kort broekje aan en een gestreepte lap over zijn schouder. Ernaast stond: Sunny slips! Passen ook na 100 maal wassen. f 6,95 per stuk.

Marijn knipperde met haar ogen. Hoe meer ze erover nadacht, hoe raadselachtiger het werd. Zou het iets met de kleren te maken hebben? Maar op het ene plaatje droegen ze er veel, op het andere weinig. En toch bleven ze lachen. Dus dat kon het niet zijn.

Ze sloeg nog een paar bladzijden om, tot ze kwam bij de afbeelding van een vrouw die op een witte stoel zat.

De vrouw had lang blond haar, ze droeg een mooie, gele jurk en ze had *rode* nagels. Marijn rilde van afschuw. Ze las de regels die erbij stonden.

Comfortabele stoel, echt rundleder, ook verkrijgbaar in zwart en bordeaux. f 865,-.

Wat rundleder was wist Marijn niet, maar dat van die stoel begreep ze. Verkrijgbaar, stond er. Die vrouw had die stoel gekregen, hij was van háár.

En plotseling drong het tot haar door. Ze waren zo blij vanwege alles wat ze bezáten! Opge- wonden las ze verder, bij elke nieuwe afbeelding knikkend in groeiend begrip.

Bankstel, leder, ook in stoffen uitvoering.

Magnetron, vermogen 600 Watt.

Kleurentelevisie met afstandsbediening, 50 kanalen.

Elektrisch mes. Blijvend scherp!

Videorecorder, wasmachine, vaatwasser, peignoir, spijkerbroeken, nachtkleding, skibroeken, schemerlampen, afdruiprekken, aankleedkussens (kon je een kussen aankleden?), luieruit- zet, gezichtsbruiner...

Marijn las tot het haar duizelde, en toen ze eindelijk was uitgelezen, wist ze wat ze ging doen.

En ze deed het nu, want ze kon niet wachten. Geen dag, geen uur, geen minuut.

Het was niet verstandig, het was onverantwoordelijk, misschien was het zelfs *gevaarlijk*. In ieder geval was het tegen alle regels. Geen enkele heks zou zich eraan wagen. Maar ze wilde het zo vreselijk, zo verschrikkelijk graag...

De bezem knisperde.

‘Stil!’ zei Marijn kwaad.

Ze haalde diep adem en deed haar ogen dicht. De bezem stond roerloos in de hoek, de vlam- men maakten zich nog kleiner dan ze al waren en kropen dicht bij elkaar.

Marijn legde haar handen op het boek en concentreerde zich uit alle macht.

Een half uur later kon ze geen pap meer zeggen. Haar kleren plakten aan haar lijf en ze tril- de van vermoeidheid. De eerste paar dagen zou ze nog geen vlieg in een spin kunnen veran- deren.

Maar dat deed er allemaal niet toe, want het was gelukt. Het was gelukt! Ze kon haar ogen bijna niet geloven.

De hut was tot de nok gevuld met:

een koelkast met diepvriescompartiment,

een kleurentelevisie,

drie bijzettafeltjes (handig als u visite krijgt),

een föhn (instelbaar op vier warmtestanden),

zes stel herenondergoed,

een elektrisch mes,

een strandlaken met surfafbeelding,

een massief grenen driezitsbank met afritsbare bekleding,

een wasmachine,

een manicure-set (met schaaftje, nagelvijl, en bokkepootje voor het terugduwen van uw nagelriemen).

In de hoek, naast de bezem, stond een rol lichtblauw tapijt. Slaapkamerkwaliteit, met foam- rug.

Marijn zuchtte diep. Plotseling voelde ze hoe koud ze was. Ze raketde het vuur op en legde er een paar flinke blokken in. Met haar laatste restje energie wikkelde ze het strandlaken om zich heen. Toen ging ze op de bank zitten en wachtte tot ze gelukkig werd.

Fragment 2 – Een bezem in het fietsenrek

Het lukte niet meteen. Maar misschien kwam dat doordat ze zo moe was. Marijn verschikte het kussen met afritsbare bekleding tot ze gemakkelijk zat en besloot dat ze geduldig moest zijn. Ze had op de bonnefooi een aantal dingen uit het boek gekozen en wie weet, was het niet genoeg. Per slot van rekening wist ze niet precies wat je allemaal nodig had om gelukkig te worden. Of misschien, dacht ze terwijl haar ogen dichtvielen, misschien was het niet voldoende om iets te hebben, maar moest je er ook iets mee dóen. Ze zou het boek erop naslaan, kijken waar alles voor diende. Maar nu nog niet... Straks...

Toen ze haar ogen weer opende, lag ze scheefgezakt op de bank. Een verdwaalde zonnestraal schitterde op het glanzend witte oppervlak van de koelkast. Marijn wreef haar pijnlijke nekspieren. Ze had geslapen! Geslapen in de tijd dat ze gelukkig moest worden. Wat een kluns van een heks was ze toch.

Ze krabbelde overeind en holde naar de spiegel. Met van verwachting bonzend hart keek ze erin. Als ze gelukkig was, moest het te zien zijn.

Maar de spiegel toonde haar hetzelfde beeld als altijd. Teleurgesteld probeerde ze een glimlach. De spiegel glimlachte weifelend terug. Onzeker keek Marijn de hut rond. Haar oog viel op het boek. Wat had ze ook weer gedacht voor ze in slaap viel? O ja. Dat ze erachter moest zien te komen waar alles voor diende.

Iets opgewekter sloeg ze het boek open. Waarmee te beginnen? Iets kleins, hier, het elektrisch mes.

Ze pakte het mes op en draaide het om en om in haar handen. Het was ontegenzeggelijk een mes, maar het was wel vreemd dat er een soort touw aan hing. Een glad, zwart touw met een knobbel aan het eind waar twee sprietjes uitstaken. En niet alleen aan het mes. Ook aan de koelkast hing er een, en aan de kleurentelevisie, de wasmachine en de föhn. Was dat omdat het zware dingen waren? Zelf bond ze wel eens een touw om een grote bos sprokkelhout. Dan hoefde ze het niet te dragen, maar kon ze het achter zich aan slepen.

Ze legde het mes weg en duwde tegen de wasmachine. Hij bewoog een beetje, maar kwam niet van zijn plaats.

Zie je wel! dacht ze blij. Als ze haar hersens gebruikte, kwam ze er vanzelf achter. Ze pakte het mes weer op, en terwijl ze dat deed, besepte ze dat er iets niet klopte.

Dat mes woog bijna niets. En toch zat er een touw aan. Marijn krabde zich nadenkend op het hoofd en besloot de proef op de som te nemen.

Ze testte het gewicht van alle voorwerpen waar een touw aan zat, en toen ze daarmee klaar was, begreep ze er nog minder van.

De föhn, bijvoorbeeld, liet zich moeiteloos optillen, maar onder het gewicht van de kleurentelevisie bezweek ze bijna. Het had dus niets met de zwaarte te maken.

Ze nam het boek op schoot en bladerde tot ze het mes had gevonden. Elektrisch mes, blijvend scherp! Wacht eens, elektrisch, was dat een ander woord voor touw? Opeens herinnerde ze zich de pannenset. Haastig bladerde ze door. Hier, hier had je het. Pannenset, voor elektrisch koken. Opgelucht deed ze het boek weer dicht. Elektrisch, puh! Het betekende gewoon touw. Zelf

kookte ze soms de stengels van bepaalde planten even vóór ze ze vlocht. Daar werden ze taai-er van, en taaie stengels leverden een sterker touw op.

Dus in die pannen kookten ze touw, het mes was om het te snijden en daarna bonden ze het overal aan vast.

Even bleef ze stil zitten, terwijl iets van de gecompliceerdheid van die andere wereld tot haar doordrong.

Zelf had ze maar één mes en één kookpot, en die gebruikte ze voor van alles en nog wat. Wat moesten mensen dan wel niet allemaal bezitten, als ze er aparte touwpannen op na hielden? Maar ze had nu geen tijd om zich daar het hoofd over te breken. Energiek stond ze op.

De kleurentelevisie, daar was iets mee. In het boek stond er aan een kant een plaatje op met, wat was het ook weer? Ze keek het na. Een vrouw in een prachtige jurk en met haar mond wijd open.

Marijn controleerde het nog eens, maar bij haar stond er geen plaatje op het gladde, spiegelende oppervlak. Ze klopte er eens op. Raar. Als een televisie iets was om aan de muur te hangen, waarom was het dan zo zwaar?

Ze inspecteerde de koelkast aan alle kanten en dacht na over het woord. Een kast had zij ook, maar dan van hout. En koel, dat was gewoon koud. Een kouwe kast. Ze legde haar hand erop. De kast voelde koud aan. Moest je erin zitten als je het warm had? Ze deed de deur open en tuurde in de duistere ruimte. Ook niet erg gezellig om je daarin op te sluiten. Trouwens, het ging niet, er zaten allemaal dingen in de weg. Plankjes, en harde draden.

Hoofdschuddend deed ze de deur weer dicht en besloot voorlopig alle dingen waar een elektrisch aan zat met rust te laten. Die schenen het moeilijkst te zijn.

In plaats daarvan opende ze het etui van de manicure-set en verbaasde zich over het prachtige, fijne schartje. Het glinsterde, en als je je vingers in de gaten stak, kon je het open en dicht klappen. Ze begreep niet wat het was, maar het was mooi om naar te kijken. En, dacht ze glimlachend, daarom was het fijn om te hebben.

Tevreden speelde ze er een tijdje mee, liet het vonken schieten in het licht van de vlammen. Tot ze het per ongeluk dichtklapte terwijl haar vinger ertussen zat. Als door een wesp gestoken liet ze het vallen. Dat ding *beet!* Ze zou er een eed op durven doen dat het naar haar had gehapt. Ze zoog op haar vinger, waar een groef in zat en raapte aarzelend het schartje weer op. Het lag stil in de palm van haar hand. Voorzichtig deed ze het open en dicht, open en weer dicht. Er gebeurde niets.

En opeens ging haar een licht op. Nagelschartje, stond er in het boek. Je kon het in je nagels laten bijten!

Marijn bekeek haar nagels, die lang en brokkelig en vuil waren.

Uiterst behoedzaam legde ze haar pinknagel tussen de schaar en kneep. Knap! zei de nagel. Het afgebeten stuk viel in haar schoot. De nagel zelf was plotseling mooi recht. Verheugd probeerde ze het met haar ringvinger. Knap! Middelvinger. Knap!

Met het puntje van haar tong tussen haar tanden knipte ze al haar nagels en bekeek het resultaat met een stralend gezicht.

Ze bukte zich, stroopte alle zes haar sokken uit en liet enthousiast de schaar in haar teennagels bijten.

Knip, knap, knip! De nagels sprongen naar alle kanten. Marijn wriemelde zielstevreden met haar tenen. Ze trok de sokken weer aan, en haar sloffen, en draaide een rondje door de hut. Tjonge, zo lekker had ze in geen jaren gelopen. Ze wreef het beduimelde schartje op aan haar rok en legde het netjes in de koelkast. Ziezo. Voor haar had een nagelschartje geen geheimen meer.

Met spitse vingers vanwege haar mooie nagels pakte ze een set herenondergoed van de stapel.

Heren-onder-goed. Heren? Geen idee. Onder was gewoon onder, en goed, nou ja, dat wist elke heks.

In het boek had een man dit gedragen, maar verder was hij bloot, herinnerde ze zich. Ze vouwde de set open en weifelde. Het was fijne, zachte stof, lichtblauw, maar zou het niet koud zijn om verder niks aan te hebben? Als ze het nou gewoon eens over haar eigen kleren aantrok? Ze wurmde het hemd over haar hoofd, stak haar armen door de armsgaten en keek weer in de spiegel. Mooi! dacht ze verrukt. En het rook ook lekker.

De slip was een probleem, want hoe ze ook propte, haar rok paste er niet in. Spijtig trok ze het broekje weer uit. Ondergoed. Ondergoed... Onder-goed!

Glimlachend schortte ze haar rok op en trok de slip weer aan. Zie je wel! Onder goed. Geestdriftig hees ze de andere vijf er overheen. Wat heerlijk warm! In tijden had ze het niet zo lekker warm gehad.

Gesterkt door dit succes strooide ze een handvol kruiden in de kookpot en roerde. Eerst thee. En iets te eten. Ze goot haar mok vol, gooide een paar knollen in de pot en wachtte tot ze gaar waren.

Onderwijl wierp ze tersluiks een blik in de spiegel. Verbaasd knipperde ze met haar ogen. Een heel andere Marijn keek haar aan. Een Marijn met kleur op haar wangen, een opgewekte tinteling in de ogen en opkrukkende mondhoeken. Werkte het dan toch? Ze tilde haar rok nog eens op en bewonderde opnieuw haar ondergoed. Ondergoed dat ook voor boven goed was. Het was ongelooflijk.

Na de knollen had ze weer voldoende energie om zich op het tapijt te storten.

Eigenlijk dom om daar niet mee te beginnen, dacht ze terwijl ze het uitrolde. Tapijt lag gewoon op de vloer en je liep erop, punt. Dat was het enige wat ze direct begrepen had.

Ze had wel erg véél tapijt getoverd. En bovendien stonden al die dingen met een elektrisch in de weg.

Hijgend en zwetend sjouwde en sleepte en schoof ze net zo lang tot de hele vloer bedekt was. Ze haalde het nagelschaartje weer uit de koelkast en probeerde tevergeefs het overtollige stuk tapijt af te knippen. Het touwmes vernielde het weefsel, en haar eigen mes was te bot.

Ten slotte sneed ze resoluut een punt aan een tak, stak die in het vuur en schroeide met de gloeiende punt het tapijt doormidden.

Het stonk verschrikkelijk en de blauwe kleur verdween, maar daar was niets aan te doen. Ze sleepte het overgebleven stuk naar buiten en spreidde het voor de deur van de hut uit op de grond.

Haar rug was als gebroken, en ze besloot dat het welletjes was geweest voor vandaag.

Ze legde nog een paar blokken op het vuur, stalde de drie bijzettafeltjes uit en klom in bed. Voldaan keek ze de overvolle hut rond. Het zag er misschien niet helemaal uit zoals in een mensenhuis, maar het begon er toch aardig op te lijken. Met een glimlach om haar mond viel ze in slaap.

De daaropvolgende dagen probeerde Marijn uit alle macht het geluksgevoel vast te houden. Want het verdween, het slonk met het uur. Ze begreep niet hoe dat kwam.

Weliswaar snapte ze van driekwart van haar nieuwe bezittingen niet waarvoor ze dienden, maar om dat te compenseren droeg ze trouw het herenondergoed en liet ze dagelijks haar nagels aangroeien, om ze vervolgens met het schaatje weer af te knippen.

Dat hielp wel eventjes, maar ten slotte begon het haar te vervelen. Daarom probeerde ze het met de bijzettafels. Elke dag schikte ze ze anders, maar ze had niets om erop te zetten en in feite stonden ze alleen maar in de weg. Net als de televisie, de wasmachine en de koelkast.

Het is hier te vol, dacht Marijn. Ik kan m'n kont niet keren. Misschien heb ik niet te weinig getoverd, maar juist te véél. Ze zette de tafeltjes buiten, bedacht toen dat het prima brandhout was en hakte ze in stukken.

Een paar dagen genoot ze van het prachtige grote vuur dat ze opleverden. Ze ging naar het moeras aan de rand van het bos, ving een paar kikkers en kookte een enorme pan voedzame soep.

Maar het onbehagen groeide. Daar stonden al die schitterende voorwerpen, en er was niets, níets wat ze ermee kon doen. Neem die kleurentelevisie; die kon ze net zo goed de deur uitgooien. Als hij toch te zwaar was om aan de muur te hangen, had ze er meer last dan gemak van.

De koelkast volgde al gauw. In een kil bos als het Vunzebos was de noodzaak om in een koude kast te gaan zitten, niet erg groot.

De wasmachine was te zwaar om te verplaatsen, daarom liet ze hem staan. Ze onderwierp hem diverse malen aan een grondig onderzoek, omdat de naam haar intrigeerde. Ze deed het deurtje open en dicht, liet de trommel ronddraaien en drukte op alle knoppen.

Was-machine. Ze wist niet wat een machine was, maar dat gaf niet, want het wàs niet langer een machine. Maar als het dat niet was, wat was het dan wel? Was machine, is...? Marijn kende geen enkel woord dat met 'is' begon. Ze sloeg zelfs haar toverboek erop na, maar ook dat maakte haar niet wijzer. Ten slotte besloot ze de mooie gladde bovenkant dan maar te gebruiken als snijtafel voor de kikkers en padden.

Beetje bij beetje gaf ze het op. Het nagelschaartje lag te roesten in de kast, en in de spiegel keek ze allang niet meer. 's Avonds zat ze voor het vuur en staarde in de vlammen, zich afvragend wat ze verkeerd had gedaan.

Marijn werd mager. Ze at slecht, ze sliep slecht, ze toverde nauwelijks nog. Het kleurige, glanzende boek van postorderbedrijf de duif lag op tafel, maar ze keek er niet meer in. Ze kon de aanblik van al die gelukkige mensen niet langer verdragen.

De tijd verstreek. De kortstondige zomer kwam en ging, de herfst schilderde het Vunzebos in laaiende kleuren, de najaarsstormen woedden en zorgden voor enorme hoeveelheden brandhout, maar Marijn legde geen voorraad aan. De naderende winter liet haar totaal onverschillig. Koel bekeek ze af en toe haar steeds doorschijnender wordende armen, en voor het gefluister dat elke dag sterker werd, stopte ze haar oren dicht.

Het was de bezem die haar wakker schudde.

Op de eerste ochtend dat de vorst een dun laagje rijp over de bomen had gelegd, wilde Marijn naar het moeras gaan om een paar laatste verse kikkers te halen, voordat ze onderdoken voor hun winterslaap. Ze stapte op de steel en gaf hem een klopje. De bezem bewoog en bracht een zwak geritsel voort.

Marijn klopte nog eens. De bezem trilde en schudde, maar vliegen deed hij niet.

Verbaasd stapte ze af en bekeek hem van alle kanten. De steel was in orde, maar de takkenbos aan de onderkant was dor en veel te dun. Met een schok besepte ze dat ze de afgelopen maanden heel wat twijgen verloren moest hebben.

Ze ging naar binnen, haalde de rest van de takken los en sneed een grote hoeveelheid nieuwe twijgen op maat. Ze bond ze op de voorgeschreven wijze vast, mompelde de bijbehorende spreuk en probeerde het opnieuw.

De bezem schoot in vliegende vaart omhoog, zoemend van tevredenheid. Marijn vloog naar het moeras, verzamelde de laatste kikkers en ging weer op weg naar huis. Ze suisde over het bos, de wind om haar oren, de vrieskou bijtend in haar wangen. Ze keek omhoog naar de stralend blauwe lucht, de bleke winterzon. En plotseling merkte ze dat ze van het tochtje genoot.